

İMGE KAVRAMI VE NECİP FAZIL KISAKÜREK'İN ŞİİRLERİNDE İMGE*

*Mustafa KARABULUT***

ÖZET

İmge sözcüğü, sanat ve bilim dünyasında geniş bir yelpazede kullanılan bir kavramdır. Günlük hayatta kullandığımız kalıplaşmış metaforların çoğu, imgesel ifadelerdir. İmge üzerinde gerek tanım gerekse sınıflandırma hususlarında farklı görüş ve düşünceler mevcuttur. Bu sebeple imge kavramı bir sorunsal haline gelmiştir. İmge, üslup incelemelerinde önemli yere sahiptir. Üslup, şairin özgün tasvir ve anlatım gücünü ifade eder. Şairin bilinçli şekilde oluşturduğu imgeler, onun üslup dünyasıyla yakından ilgilidir. İmgenin oluşmasında sözcüklerin anlam değiştirmesi başta gelen husustur. İmge, edebiyat incelemelerinde kullanılan bir unsur olmasıyla beraber, psikoloji ilminin de konu alanına girer. Psikolojik anlamda imge, bir nesnenin insan zihnindeki sureti, temsilidir. Bu durumda imgenin oluşmasında bireyin geçmişe ait duygu ve düşüncenin etkisi de vardır. Şiirde imge, günlük dilde pek kullanılmayan, farklı anlam kategorilerine bağlı sözcüklerin şaşırtıcı ve orijinal biçimde kullanılmasıyla ortaya çıkar.

Necip Fazıl, Türk Edebiyatı'nda önemli bir yere sahip olan şairlerimizdendir. Necip Fazıl Kısakürek'in şiirlerinde geniş bir imge dünyası vardır. O, özgün imge oluşturma hususunda usta bir şairdir. Şairin hayatındaki önemli dönüşümler, metafizik algı ve kozmik âlemdeki problemler şiirine imgesel boyutta yansır. Necip Fazıl genel olarak din, metafizik alem, psikolojik unsurlar, madde ve ruh, çatışmalar, benlik problemi, kadın, dava ve cemiyet vb. konularda imge zenginliği olan şiirler yazmıştır. Bu yazımızda imge üzerine geniş bilgi verdikten sonra Necip Fazıl Kısakürek'in şiirlerindeki imge dünyasını inceleyeceğiz.

Anahtar Kelimeler: İmge, Cumhuriyet dönemi Türk şiiri, Necip Fazıl Kısakürek.

*Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Doç. Dr. Adıyaman Üniversitesi Fen Edebiyat Fak. Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, El-mek: mustafa.karabulut@hotmail.com

IMAGE CONCEPT AND IN POETRY OF NECİP FAZIL KISAKÜREK IMAGES

STRUCTURED ABSTRACT

Images of the word, a concept used in a wide range of art and science in the world. Most formulaic metaphors we use in daily life, both on the definition and classification of imaginary ifadelerdir. İmge matters are different opinions and thoughts. For this reason, the image has become a problematic concept. Image, style has an important place in investigations. The style of the poet refers to the power of the original description and narration. Consciously created by the poet's imagery, his style is closely related to the world. The primary concern in the formation of the image to change the meaning of words. The image, along with being a factor used in literary studies, the science of psychology into the subject field. Psychological sense, the image of an object copy in the human mind, are representative. In this case, the formation of the image of the individual feeling and thought, there is the effect of the past. Imagery in poetry, much used in everyday language, the words have different meanings depending on the category amazing and revealed using the original format.

Necip Fazil is one of the most important poets of Turkish literature. There is a large image of the world in Necip Fazil trough poetry. He is a poet with regard to creating original master image. Significant transformation in the lives of poets, poetry metaphysical perception and the problems in the cosmic universe is reflected in the imaginary dimension. Religion in general Necip Fazil wrote metaphysic, psychological factors, matter and spirit, conflicts, self problems, women, court and community and so on poems with images of wealth matters.

Necip Fazil, one of the most important poems that reveal the artistic conception "Çile" the spiritual transformation process of the individual contrasts are expressed in matter-spirit. Necip Fazil, expresses the right way to unity in this poem. He's looking for the absolute truth, which it sees fit for poetry dwarf would take this goal. The poet's "Ben" poem titled "absolute truth calls" one of the poems reflect the understanding. The narrator in the poem exhibits a spirit detached from society and solitude. In the poem "Ben" in the contrast, the supply of an ontological and psychological structures. Even the narrator in the poem holds himself responsible for the raw sin. The narrator undergoes self-degradation throughout the poem. In a way this poem is reminiscent of the French philosopher Albert Camus's philosophy and hence Sisypus absurd myth.

Self, has an important role in the formation of the individual's personality. "If poetry, going to talk about the poet's own self and existence problems will mention another reason? You could say that the Turkish poetry in the most advanced their own adventures that or I me people carrying their own poetry, Necip Fazil. "Necip Fazil to create a balance between the individual's conscious and subconscious in this poem, that is seen as trying to reach self. Necip Fazil, one of the early poem "Serseri", focuses on self-conflict. The poet here "head" brings to the foreground image.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/4 Winter 2015*

"Kaldırımlar-I" as the most important images in the poem "sidewalk" We see then. Pavement image creates a sense of expansion with different metaphors throughout the poem. Since the first verse poem "loneliness, fear" themes highlighted. In the fourth stanza of the poem "sidewalk" image, "Mom, people, language" is met with expressions.

"Otel Odaları" in the poem titled "hotel" in the image of the loneliness context "sooty lamp, mirror moldy, broken table, dingy hall, attic, nail wounds and give life" is dealt with statements:

Necip Fazıl one of the images encountered in some of the poems in "mirror" is. Mirror, the poet's spirit world is seen as a reflection of the subconscious. Mirror image of an object that is important clues to the artist's spiritual structure in psychoanalysis.

Necip Fazıl's "Ateş" in a poem Hz. Abraham expressions reminiscent of the events I shoot disposal takes place. The reason for interest between the fire-flower, is transformed into flowers of Hz. Abraham's fire. Fire burning fire, flames are the use of imaginary sea of phrases. Formed by the sea of flame and furnace in accordance with the requirements of the state of the poet is composed of two identical flower garden, imagine is an utterance.

Image is vividly transfer to the outside world what we perceive with our emotions. Image, what we wanted to tell, our thoughts, our dreams with words, pictures, or other expression is transferred to roads. Image is not reached a final decision on the definition, although it is a lot. Some seeing it as the center of the image of our poets, poetry has found some unnecessary images. Image of an expression that is an essential element in poetry is a mirror of the subconscious are also.

Only literature, not in art, we refer to the images in our daily life. Minds among us instead to explain in simple words, we can already gained the guise of images, such as a dress clothe assets. Thus we have stated, explained the mysterious atmosphere. Images are not meaningless word units. Image, which is the way to go for the best way to express those in the human imagination. Means that the image of diversity and move on, the poet's imagination, the presence plays an important role in determining the cultural richness.

Necip Fazıl, after determining the purpose of the poem as absolute truth run like a life in pursuit of a dervish lodges virtually turned into a çilehane was put into a restless quest for the self. His personal tragedy is the fact that all of humanity's problems. Necip Fazıl, substance-soul and with all his soul felt the conflict between modernity and metaphysical sense, revealed the thoughts and dreams of the original invention and image.

Necip Fazıl richness of imagery in poetry world, the most important parts of the expression of the subconscious depths of ten. In this regard, Necip Fazıl rich world consists of images in poetry, are very suitable for psychoanalytic investigation. He lives in poetry and in the subconscious of the individual objects and refers to the association of different images created in consciousness.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/4 Winter 2015*

After giving extensive information on this article, we will examine the image of the world in images Necip Fazil through poetry.

Key Words: Image, of the Republic period Turkish poetry, Necip Fazil Kısakürek.

1. Giriş

İmge (image/ımaj), Latince *imago* sözcüğünden gelmekte olup taklit, kopya, öykünme anlamlarına gelir. “Zaman içinde anlam genişlemesiyle, bireyin zihinde beliren bir resim, bir kavram, bir fikir, bir izlenim gibi anlamlar kazanmış, daha sonra da, yazın bağlamında, söz sanatı, özellikle de eğretilme ya da benzetme için kullanılır olmuş.” (Salman, 2004, s.65). İmge, zihinlerde kurulan resimler anlamında da kullanılır ve gelmekte olup şiirin anlamını, yapısını etkileyen önemli bir unsurdur.

İmge, zihinlerde kurulan resimler anlamında da kullanılmakta olup şiirin anlamını, yapısını etkileyen önemli bir unsurdur. “İmge, Türkçe kökenli bir sözcüktür. İm- köküne, -ge yapım eki getirilerek türetilmiştir. İşaret anlamına gelen im-, başka takılar alarak benzer anlamlı sözcükler türetir. Bunlardan biri imlemek’tir. Bu sözcüğün de ‘işaret etmek, dolaylı anlatmak, ima etmek’ gibi karşılıkları vardır.” (Bayat, 2006, s.50).

İmge, duygularımızla algıladıklarımızın dış dünyaya canlı bir şekilde aktarımıdır. İmge için *Türkçe Sözlük*’te şu ifadeler yer alır: 1. “Zihinde tasarlanan ve gerçekleşmesi özlenen şey, düş, hayal, hülya. 2. Duyu organlarının dıştan algıladığı bir nesnenin bilince yansıyan benzeri, hayal, imaj. 3. Duyularla alınan bir uyaran söz konusu olmaksızın bilinçte beliren nesne ve olaylar, hayal, imaj.” (Türkçe Sözlük, 2005, s.962).

Bachelard, imajların ilgilerine göre, ateş, hava, su ve toprak olmak üzere dört temel unsurun hakimiyeti altında sınıflanabileceğini söyler. “Ancak bütün imajları, bu sınıflama içerisinde incelemenin mümkün olmadığını gören Bachelard, söz konusu maddi imajlara ‘dinamik muhayyile’ olarak adlandırdığı bir başka muhayyile çeşidini eklemek zorunluluğunu duyar. Böylece o imajları maddi ve dinamik olmak üzere ikiye ayırır ve bunları arz ettikleri özelliklere göre çözümlenmeye çalışır.” (Aktaş, 2002, s.150).

Psikanalizde bireyin bilinç ve bilinçaltı süreçlerine büyük önem verilir. İmge (ımaj), şairin bilinçaltından gelen duygu yoğunlaşmalarının bilinçte edebi metne taşınmasıyla ortaya çıkar. Bireyin bilinçdışının bilince yansması neticesinde oluşan imge, psikanaliz için önemli yere sahiptir. İmge konusunda Ramazan Korkmaz şöyle der: “İmge, gerçekliğin kaba ve ihlal edici kuşatmasından sıkılan ruhun; sonlu, sınırlı ve iğreti olandan; sonsuz, sınırsız ve aşkın olana açılmasıdır. İmge, sözcüklerin herkesleşerek kaybolan anlamını, yaratıcı bir özde yeniden kurmaktır.” (Korkmaz, 2009, s.274).

İmge, herhangi bir varlık veya kavramın zihinde yeniden anlamlandırılmasıdır. Bu hususta kişinin öznel duyuları ön plana çıkacaktır. Bu bakımdan imgelemede gönderici-alıcı arasındaki ilişki önem taşır. “Yazınsal kullanımda daha spesifik olarak, imge düzeni (imagery) zihinde dille yaratılan imgelere gönderme yapar; dilin sözcükleri ya da sözleri, ya fiziksel algılamaları üretebilecek deneyimlere -okurun gerçekten deneyimleri zihninde canlandırması isteniyorsa- gönderme yapar, ya da duyuların izlenimlerinin kendilerine.” (Freidman, 2004, s.80).

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/4 Winter 2015

Erdoğan Alkan, *Şiir Sanatı* adlı eserinde imgeyi, bir varlık, bir nesne ya da bir düşün'ü¹ çağrıştıran varlık ya da nesne olarak tanımlar (Alkan, 2005, s.608). Bu sebeple, imgenin soyut veya somut farklı çağrışımlara açık ifadeler olduğunu söylemek mümkündür. İmge hususunda biz de şunu söyleyebiliriz: İmge, şiiri tekdüzelikten kurtarmak, şiirdeki anlam zenginliğini güçlendirmek için kullanılan zihinsel tasarımlardır. İmge ile şairler kendi dünyalarına ait ipuçlarını okurlarına sunar. Kelimelerin gücünden ve imgelerin çağrışımsal gücünden faydalanan şair, şiirine hayallerinden serpiştirir.

İmgenin kapsamı ve göndermelerini tespit etmek kolay değildir. Çünkü her sanatçının kendine özgü bir imge dünyası vardır. Sanatçının kullandığı sözcüklere yüklediği anlamı ve vermek istediği çağrışımları tam olarak çözebilmek farklı bakış açılarına ihtiyaç duyulabilir. “Algılama-duyumsallık ile kavramsallık-tasarım, bilinç ile bilinçdışı, içsellik ile dışsallık, içkinlik ile aşkınlık, mahremiyet ile kamusalılık, özgürlük ile etik sorumluluk arasındaki karmaşık, çetrefil, diyalektik ilişkinin ne bu yanındadır imge, ne öteki yanında” (Atakay, 2004, s.67).

İmge, dış dünyadaki varlıkların insanın iç dünyasındaki algılanış biçimidir. “İmgelem, duyuşsal bir uyarım yokken de bir varlığı, bir biçimi zihinde canlandırma yetisidir” (Koçak, 1995, s.45). Şiiri oluşturan sözcüklerin kendi anlamlarından başka bir şeyi ifade etmesi, imgesel söylemin ip uçlarını verir. İmgenin psikanalizle yakından ilgisi bulunur. “Bilinçdışı duygulanım (affect), imgelerle fişkırtıyor: Düş etkinliği bunun en büyük örneği. Bilinçdışı duygulanımların her birey için eşsiz olan devingen, dönüşen, oluşan zemini, imgelerle çalışır.” (Soysal, 2004, s.78).

Şiir incelemelerinde benzer veya farklı yöntemler uygulanabilir; ancak önemli olan şiirin unsurlarını, oluşum sebeplerini ve sanatçısı ile ilişkisini ortaya koyabilmektir. Şiirde önemli bir mesele de onu anlayabilmektir. T.S. Eliot'un ifade ettiği gibi, “Bir şiiri anlamak için, şiirin amacının ne olduğunu kavramaya çaba sarf etmek de çok gereklidir. Yani bir şiirin gerçekleştirdiği özün ne olduğunu kavramaya çalışmak gereklidir.” (Eliot, 1990, s.261). Şiirin anlam dünyasını ortaya koymada imgesel çözümlemenin önemli yeri vardır. Çünkü şiirde sözü etkili kılma yöntemlerinden olan imge, şairin varlıklara kendine has anlamlar yükleyerek meydana getirdiği bir yapıdır. “Bir dil mimarı olan şair, şiir evini kurarken günlük dil içerisinde birtakım seçmeler yapmasının yanı sıra kelime kombinasyonları vasıtasıyla şiirini arındırma ve süsleme işine girer.” (Özcan, 2003, s.117). Şair bu süsleme işini yaparken edebi sanatlar, imge, metafor, sembol, mit gibi unsurlardan yararlanır.

Şiirde genellikle günlük konuşma dilinin dışına çıkılır. Şair, şiirini vücuda getirirken birtakım kelime oyunlarına, edebi sanatlara, imgelere vb. başvurur. İmge, genel anlamda duyu organlarımızın dışarıdan algıladığı bir nesnenin bilince yansıyan görüntüsü olarak tanımlanabilir. “Şiir insana insan olduğunu duyuran insanı insan yapan sanatın bir türüdür. Ama iyi şiir, bu kalıcı şiir insanı yüce duygulara götürür. Bir şiirin etkileyici olması, bir başkasının zihninde oluşan düşünce, duyu ve imgelerin bize başarılı bir biçimde aktararak, aynı güçlü etkiyi yaratabilmesi demektir. Bu da dilin ne ölçüde etkili nasıl güçlü bir aracı, ne büyük bir güç olduğunu gösteriyor.” (Aksan, 2005, s.12).

İnsan belleği, algıladığı her şeyin imgesini kendisinde saklar. “Algıyla belleğe gelen şeyler burada depolanır ve yeri gelince ortaya çıkar. İmgeler çoğaldıkça bazıları geriye atılır. Bunlar, daha önceden alınan imgelerdir. Yeni imgeler önde durur ve çağrışımları hızlı olur.” (Küçüköner, 2007, s.79). Psikanalizin kurucusu olan ve teorilerinde bilinçaltına büyük önem veren Sigmund Freud'a göre aslında hiçbir şey bellekten kaybolmaz. *Sanat ve Sanatçılar Üzerine* adlı yapıtında Freud,

¹ Düşün: Duyularla değil, zihinsel olarak tasarlanan, biçim verilen, canlandırılan nesne veya olay, fikir, ide. **Türkçe Sözlük**, s.591.

bilinçaltının zamanla bilinci nasıl etkilediği üzerinde çalışırken Dostoyevski, Goethe, Shakespeare'in eserlerini inceleyerek kişilik çözümlenmeleri yapar.

2. Necip Fazıl Kısakürek'in Şiirlerinde İmge

Cumhuriyet dönemi Türk şiirinin en önemli isimlerinden olan Necip Fazıl Kısakürek, tiyatro, fıkra, hikâye, makale, tarih, tenkit, biyografi türlerinde eserler vermiş olmasına rağmen edebiyatımızda genel olarak şair kimliği ile tanınmıştır. "Eserlerinin büyük bir çoğunluğundan Necip Fazıl'ın yaşam serüvenini, ruhundaki iniş çıkışları, düşünce dünyasındaki değişimleri adım adım takip etmek mümkündür." (Tepeli, Pektaş, 2013, s.2925).

Necip Fazıl, bilinçaltına ve bilince ait unsurları orijinal biçimde kullanarak zengin bir imge dünyası oluşturur. O, ego kontrolünde ide akınlar yaparak oluşan malzemeyi estetize ederek imgeye ve zengin çağrışıma dayanan şiirler yazar (Alper, 2008, s.114). Biz bu bölümde Necip Fazıl'ın bazı şiirlerindeki imgeleri psikanalitik açıdan ele alacağız.

Necip Fazıl'ın sanat anlayışını ortaya koyan en önemli şiirlerinden olan "Çile"de, madde-ruh tezadında bireyin ruhsal değişim/dönüşüm süreci dile getirilir. Şair, birçok şiirinde olduğu gibi burada da imgesel boyutta "Mutlak Hakikat"ı arama gayesindedir. "En nihayetinde nesneyi imleyerek, imgesel anlam boyutuna açarak, kısaca nesneyle empati/özdeşleşim kurarak, canlı paydasında 'bir'e ulaşmaya çalışırız." (Arslan, 2013, s.452). "Çile"nin ilk dördlüğünde gaiblerden gelen sesle bilinçlenme sürecine giren ben-anlatıcının sırtına büyük bir yük verilmiştir. Ense kökünde boşluğu gezdirmesi istenen birey olgunlaşma sürecine girecektir. "Bu varlığı değil de yokluğu taşımak anlamına gelir ki tasavvuftaki fena kavramına denk gelir. Tanrı tarafından boşluğu ense kökünde taşıması için görevlendirilen öznenin madde ile ilişkisi kesilir." (Kolcu, 2007, s.216)

"Gâiblerden bir ses geldi: Bu adam,
Gezdirsin boşluğu ense kökünde!
Ve uçtu tepemden birdenbire dam;
Gök devrildi, künde üstüne künde..." (Çile, s.16)

Şair, bu şiirde "lûgat" ile "ayna" imgesini birlikte kullanır. Her iki imge, bireyin benlik/kimlik oluşturmasında, gerçeği bulmasında görev almaktadır:

"Lûgat, bir isim ver bana halimden;
Herkesin bildiği dilden bir isim!
Eski esvablarım, tutun elimden;
Aynalar, söyleyin bana, ben kimim?" (Çile, s.19)

Şiirde "su" imgesinin önemli yeri vardır:

"Nizam köpürüyor, med vakti deniz;
Nizam köpürüyor, ta çenemde su.
Suda bir gizli yol, pırıltılı iz;
Suda ezel fikri, ebed duygusu." (Çile, s.20)

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/4 Winter 2015

Necip Fazıl, bu şiirde vahdete doğru gidişi dile getirir. O, mutlak hakikati aradığı için, onu bu hedefe götürmeyecek şairliği cücelere layık görür. Ayrıca “gölge varlık” imgesiyle “Palton’un gölge faraziyesine göndermede bulunur.” (Kolcu, 2007, s.221)

“Kaçır beni âhenk, al beni birlik!
Artık barınmam gölge varlıkta.
Ver cüceye, onun olsun şâirlik,
Şimdi gözüm, büyük sanatkârlıkta!” (Çile, s.20)

Necip Fazıl, “**Allah Derim**” başlıklı şiirde akıl ve bilimin Allah’ı idrak edemeyişine gönderme yapar ve akli bir küfeye benzeterek imge oluşturur:

“Ey akıl, nasıl delinmez küfen?
Ebedi oluşun urbası kefen!
Kursa da boşluğa asma köprü, fen,
Allah derim, başka hiçbir şey demem!” (Çile, s.23)

Şairin “**Ben**” başlıklı şiiri “mutlak hakikati arama” anlayışını yansıtan şiirlerdendir. Şiire adını veren “ben”, imgesel boyutta bireyin ben’iyle dış dünyadaki nesnelere arasında anlam ilişkisi kurmaktadır. Ancak bu ilişki maddi bir bağ oluşturmaz. Şair, kendisini meçhuller caddesinin kimsesiz seyyahı, kendi sesinin yankısından kaçan çocuk, işlenmemiş günahı sırtında taşıyan biri olarak algılar:

“Ben, kimsesiz seyyahı, meçhuller caddesinin...
Ben, yankısından kaçan çocuk kendi sesinin...
Ben, sırtında taşıyan işlenmedik günahı.” (Çile, s.67)

Şiirde ben-anlatıcı toplumdan kopuk ve yalnızlık içerisinde bir ruh hali sergiler. Şiirde “ben” tezatlar içerisinde, ontolojik ve psikolojik bir yapı arz eder. Öykeki, ben-anlatıcı kendisini işlenmemiş günahın bile sorumlusu tutmaktadır. Burada aynı zamanda Hz. İsa’nın sırtında haçını taşıması olayına göndermede bulunulur. Şiirin dördüncü dizesinde geçen “*Allah’ın körebesi, cinlerin padişahı...*” ifadesinde yine benlik ve varlık muhasebesi yapar. “Allah’ın körebesi kullanımında şairin hayatı boyunca aradığı Tek’in arayışında kendi beninin eksikliğini, ‘cinlerin padişahı’ kullanımında yine bu Tek’e ulaşma yolunda benliğinin yanlışlarını, günlük dilin peri padişahı gibi ifadelerinden sıyrılıp cin kelimesiyle padişah kelimelerini birleştirerek “cinlerin padişahı” tamlamasıyla, farklı çağrışımlara zemin hazırlayan bir ifade kullanma yoluna gitmiştir.” (Altunkaya, 2013, s.144).

Ben-anlatıcı şiir boyunca benlik parçalanması/çoğullanmasına uğrar. “Ben” şiirin sonraki dizelerinde “yolcu inmeyen hanların usanmaz bekçisi, ısınmaz külhanların tükenmez ormanı, buz tutmuş kayalarda kutup yelkenlisi, boşlukta düşen fikir, benliğin dolabında kör ve çilekeş beygir”dir. İmgesel boyutta benlik/kimlik oluşturma sorunsalı şairin bilinçaltındaki çıkmazlarla beraber bilinçdışına yansıtılır. “İnsan benliğin tekdüze ve absürd dünyasında dolaşıp duran kör ya da gözleri siyah bezle bağlanmış dolap beygiri gibidir. Aynı mesafeyi körcesine alıp durur. Bir

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/4 Winter 2015

bakıma bu Fransız filozof Albert Camus'un Absürt felsefesini ve dolayısıyla Sisypos mitosunu hatırlatmaktadır." (Kolcu, 2007, s.224)

"Ben, usanmaz bekçisi, yolcu inmez hanların;
Ben tükenmez ormanı, ısınmaz külhanların...
Ben, kutup yelkenlisi, buz tutmuş kayalarda;
Öksüzün altın bahtı, yıldızdan mahyalarda...
Ben, başı ağır gelmiş, boşlukta düşen fikir;
Benliğin dolabında, kör ve çilekeş beygir..." (Çile, s.67)

Şiirin sonunda şairin tezatları ve benlik parçalanması ileri seviyeye ulaşır ve adeta kıyameti hatırlatır: "İnsan ruhunun bütünlüğünü temsil eden 'benlik', rüyalarda görülen imgelerin kaynağı, zıtlıkların bileşimidir; hem egoyu hem de egonun diğer unsurlarını oluşturur." (Cebeci, 2009, s.226). Necip Fazıl'ın birçok şiirinde bireyin bilinç ve bilinçaltı arasında denge oluşturmaya, yani self'e ulaşmaya çalıştığı görülür.

"Hep ben, ayna ve hayal, hep ben, pervane ve mum;
Ölü ve Münker-Nekir, başdönmesi uçurum..." (Çile, s.67)

Benlik, bireyin kişiliğinin oluşmasında önemli yere sahiptir. "Eğer şiir, şairin kendi benlik ve varoluş sorunundan söz etmeyecekse, başka neden söz edecektir? Denebilir ki Türk şiirinde kendi benini veya ben olma serüvenini en ileri düzeyde kendi şiirine taşıyan kişi, Necip Fazıl'dır." (Taşdelen, 2005, s.220). Necip Fazıl'ın bu şiirde bireyin bilinç ve bilinçaltı arasında denge oluşturmaya, yani self'e ulaşmaya çalıştığı görülür.

Necip Fazıl'ın ilk dönem şiirlerinden olan "**Serseri**", benlik çatışmaları üzerinde yoğunlaşır. Şair burada "baş" imgesini ön plana çıkarır. Şiirde, ben-anlatıcı dış dünyayla uyumsuz bir durumdadır. Şiirde "baş" imgesi büyük bir problem olarak görülür. Bu şiir, "baş imgesini zihnin işleyişi, bilinç ve bütün bir iç yaşayış olarak edebî metnin dünyasında probleme dönüştürür. Baş imgesi etrafında insanın, Lacan'ın adlandırmasıyla simgeselleştirilemeyen, simgesel alana girmeye direnen özel duyuları, insana ait tikellikler dile getirilemeye çalışır. İnsanın toplumla diğer insanlarla, kurulu düzenle (simgesel düzenle-simgeselleşen alanla) uyuşamaması ve aykırılığı etrafında anlamını bulur." (Gariper, 2014, s.117).

"Yeryüzünde yalnız benim serseri,
Yeryüzünde yalnız ben derbederim.
Herkesin dünyada varsa bir yeri,
Ben de bütün dünya benimdir derim.

Yıllarca gezdirdim hoyrat başımı,
Aradım bir ömür, arkadaşımı.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/4 Winter 2015

Ölsem dikecek yok mezar taşımı;
Halime ben bile hayret ederim.

Gönlüm ne dertlidir, ne de bahtiyar;
Ne kendisine yâr, ne kimseye yâr,
Bir rüya uğruna ben diyâr diyâr,
Gölgemin peşinden yürür giderim..." (Çile, s.68)

Çatışma, psikolojik bağlamda benliğin dürtüler karşısında yetersiz kalması durumunda ortaya çıkan tehlike olarak algılanır. Bireyin çatışmaları doğrudan gözlemlenebilen veya analizle anlaşılabilen olmak üzere ikiye ayrılır. Bireyin doğa ve toplumla olan ve doğrudan gözlemlenebilen çatışmalarının arka planında iç çatışmaların da etkisi vardır. İntrapsişik, yani analizle ulaşılabilen çatışmalar ise duygular, düşünceler, arzular, ketlenmeler, yasaklamalar ve idealler arasında olur. Freud, id/ben/üst-ben arasındaki ilişkiye dikkat çekerek çatışmanın bireyin iç dünyasında, benlik-alt benlik-üstbenlik arasında olduğunu ortaya koyar. Burada, alt benliğin dürtü ve isteklerine karşı denge kurmaya çalışan benlikte zayıflama olur. Sonuçta, bilinç dışı dürtülerin gücü artmasıyla benlik ile alt benlik arasında çatışma ortaya çıkar. Bireydeki çatışmalar ve bunaltı (anksiyete) benlikteki tehlikeye işaret eder ve benlik savunma mekanizmalarını harekete geçirir. Bireyin çatışmaları onun düşünce ve eylemlerinin gözlemlenmesiyle tespit edilir. Kişilik bozuklukları ve patolojilerde çatışmanın varlığından söz etmek gerekir. Psikanalistler, bireydeki anormal davranışların temelinde güdüsel çatışmaların olduğunu belirtirler. Psikanalizin amacı, kişinin duygusal çatışmalarında iç görü kazanmasını sağlamak ve kaygıdan kurtulup rahatlamasına yardımcı olmaktır (Karabulut, 2013, s.150).

"**Nasıl**" başlıklı şiirde çocuk imgesiyle karşılaşırız. Şair, başım çığlıklı bir çocuk diyerek baş-çocuk arasında imgesel bir yapı oluşturmaktadır:

"Başım çığlıklı çocuk, onu nasıl avutsam?
Ne yapsam da ölümü bir saatçik unutsam?..." (Çile, s.141)

"**Kaldırımlar-I**" başlıklı şiirde en önemli imge olarak "kaldırım"ı görmekteyiz. Kaldırım imgesi şiir boyunca farklı benzetmelerle anlam genişlemesi oluşturur. Şiirin ilk dördüğünden itibaren "yalnızlık, korku" temaları ön plana çıkar. Şiirin dördüncü dördüğünde "kaldırım" imgesi, "anne, insan, lisan" ifadeleriyle karşılaşılır.

"Kaldırımlar, çilekeş yalnızların annesi;
Kaldırımlar, içimde yaşamış bir insandır.
Kaldırımlar, duyulur, ses kesilince sesi;
Kaldırımlar, içimde kıvrılan bir lisandır." (Çile, s.157)

"**Otel Odaları**" başlıklı şiirde "otel" imgesi yalnızlık bağlamında "isli lamba, küflü ayna, kırık masa, izbe sofa, tavan arası, çivi yarası ve can vermek" ifadeleriyle birlikte ele alınmıştır:

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/4 Winter 2015

“Bir merhamettir yanan, daracık odaların,
İsli lâmbalarında, isli lâmbalarında.

Gelip geçen her yüzden gizli bir akis kalmış,
Küflü aynalarında, küflü aynalarında.” (Çile, s.127)

Necip Fazıl’ın bazı şiirlerinde karşılaşılan imgelerden biri de “ayna”dır. Ayna, şairin ruh dünyasının, bilinçaltının yansıması olarak görülür. Ayna imgesi psikanalizde sanatçının ruhsal yapısına dair ipuçları veren önemli bir nesnedir. “Psikanalist Jacques Lacan, ‘ayna evresi’ olarak ifade ettiği teori ile imgesel boyutta özne-ben ilişkisini ortaya koyar.” (Karabulut, 2013, s.147). Lacan, ‘ben’in insanda önceden değil, sonradan ortaya çıktığını söyler. Necip Fazıl’ın şiirlerinde görülen ayna imgesinin benlik parçalanmasını anlatmak için de kullanıldığını belirtmek gerekir.

“Atılan elbiseler, boğazlanmış bir adam,
Kırık masalarında, kırık masalarında.

Bir sırrı sürüklüyor, terlikler tıpr tıpr,
İzbe sofalarında, izbe sofalarında.

Atıyor sızılarını, çıplak duvarda nabzı,
Çivi yaralarında, çivi yaralarında.

Kulak verin ki, zaman, tahtayı kemiriyor,
Tavan aralarında, tavan aralarında.

Ağlayın, âşinasız, sessiz, can verenlere,
Otel odalarında, otel odalarında!...” (Çile, s.127)

Şiirin mekânı olan otel odaları insansız gibi algılanır, ama dizelerde insanı çağrıştıran imgeler söz konusudur. “Şair, hem insanın bulunmadığı, ama seçilen kelimelerdeki uzak çağrışımlarla kimliği belli olmayan ‘anonim’ bir insanı çağrıştıır.” (Babacan, 2005, s.311).

“**Canım İstanbul**” adlı şiirde “İstanbul”, imgesel boyutta şairin ruhuna benzetilmiştir.

“Ruhumu eritip de kalıpta dondurmuşlar;
Onu İstanbul diye toprağa kondurmuşlar.” (Çile, s.166)

Şairin en meşhur şiirlerinden “**Beklenen**”, dinî-tasavvufî imgeler içermektedir. “Bu imgeler şairin kendi şiir algısında belirttiği “mutlak hakikat” anlayışına hizmet eder nitelikte olup şiirin içerisine yer yer serpiştirilmiştir. Bu şiirde beklenen imajıyla tasavvuf inancındaki varlık-yokluk ilişkisine ve tecelli anlayışına göndermeler yapılmıştır. Tasavvuftaki varlık-yokluk

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/4 Winter 2015

anlayışının onun şiirine yansması 'Yokluğunda buldum seni.' dizesi ile olmuştur. Tasavvufi bir birikime sahip olan Necip Fazıl, somut alemi yokluklar dünyası olarak göstermiş ve Allah'ın bu alemde olmayışını onun yokluğu olarak değerlendirmiş denilebilir." (Eroğlu, 2012, s.1102).

"Ne hasta bekler sabahı,
Ne taze ölüyü mezar.
Ne de şeytan, bir günahı,
Seni beklediğim kadar.

Geçti istemem gelmeni,
Yokluğunda buldum seni;
Bırak vehminde gölgeni
Gelme, artık neye yarar?" (Çile, s.198)

Psikanalitik bakış açısıyla ele düşünüldüğünde, şairlerin "üst bilinçle" ele aldıkları bir kavram veya nesneyi "alt bilinçle" sezdirme yoluyla yeni imgeler oluşturduğunu söylemek mümkündür. "Şiirinde ise iki farklı söyleyiş ve hareket içinde olan tavrı onun kırılmalarının ve olumsuz tutumunun yansıtıcısı durumundadır." (Eroğlu, 2012, s.1100).Şair burada olumsuz bir imaj çizmektedir. "Hasta birinin, sabahı, yalnız kalmışlığının verdiği tedirginlikle beklemesi, yeni ölmüş birinin dini vecibeler üzerine hemen gömülmesinin gerekliliği ve şeytanın her an varlığının günah olmasına rağmen günahı beklemesi farklı anlam çağrışımları ile bekleyişin psikozunu anlatmak için kullanılmıştır." (Eroğlu, 2012, s.1102).Şiirde, hastanın yalnızlık ve korkudan kurtulmak için bir an önce güneşin doğmasını istemesi, şeytanın günah işleme rolü ve ölünün çok zaman geçmeden toprağa konulması imgesi iç içe işlenmiştir.

"**Kadın**" adlı şiirde şair, kadını metafizik arayışta bir imge olarak kullanır.

"Bir işaret, bir misal;
Ayrılık remzi visal...
Allah'a yol bir timsal;

Kadın..." (Ç, s.204)

Şiirde kadın imgesi şairi Allah'a götüren bir yol olarak ele alınmıştır.

"**Aynalar Yolumu Kesti**" başlıklı şiirde "ayna" imgesi ben ile yüzleşme ve farkındalık tematiğinde oluşmuştur. "Birey, ani bir hatırlamayla zamanın kendine yaptıklarının bilincine varır. Geçmişle ve bir ömrüyle amansız mücadeleden elleri kelepçeli olarak yenik çıkar. Umulmadık anda karşılaştığı olaylar kişiyi düşünmeye, yaşamın farkına varmaya ve değişime yöneltir." (Öksüz, 2009, s.1920).

"Aynalar, bakmayın yüzüme dik dik;
İşte yakalandık, kelepçelendik!

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/4 Winter 2015

Çıktınız umulmaz anda karşıma,
Başımın tokmağı indi başıma.
Suratımda her suç bir ayrı imza,
Benmişim kendime en büyük ceza!” (Çile, s.271)

“**Anneme**” adlı şiirde Necip Fazıl’ın birçok şiirinde görülen “anne” imgesi ile karşılaşırız. Şair, burada ölmüş olan annesi için dualarını yorgan yaparak imge meydana getirmektedir.

“Anne girdin düşüme!
Yorganın olsun duam,
Mezarında üşüme!” (Çile, s.323)

Necip Fazıl’ın “**Ateş**” adlı şiirinde Hz. İbrahim’im ateşe atılması olayını hatırlatan ifadeler yer alır. “Ateş-çiçek arasındaki ilginin sebebi, Hz. İbrahim’in ateşinin çiçeklere dönüşüdür. ‘Ateşi yakan ateş, alev deryası’ tamlamaları imgesel kullanımlardır. Şairin içinde fırının oluşu ve alev deryası ile çiçek bahçesinin birbirine eş oluşu halin gereğine uygun değildir. imgeli bir söyleyiştir.” (Şengül, 2011, s.40).

“İçimde bir fırın var, ateşi yakan ateş,
O ne alev deryası, çiçek bahçesine eş.” (Çile, s.352)

“**Bir**” adlı şiirde ben-anlatıcı nefis merhalelerini aşıp ve vahdete ulaşmak ister. Ancak birey iç çatışmalar içerisindedir. “İnsan, kendi varoluş sebebini arayan ve bunu kavramaya çalışan en soylu varlıktır. Kendini gerçekleştirmek için yaşam ve dünyanın işleyişine kafa yoran insan, böylece kendi ideler dünyasını kurar. Bu süreç insan için birçok çıkmaz ve çatışmayı da doğurur.” (Şahin, 2012, s.249).

Burada tezatlar ve çıkmazlar içinde kalan bireyin aklını kaybetmesi “sayıların köpürmesi” imgesiyle verilir:

“Bir’i deşerken her ân beynini yiyen adam
Sayılar köpürdükçe ‘Allah bir!’ diyen adam...” (Çile, s.371)

“**O’nun Ümmetinden Ol!**” adlı şiirde “Peygamber” imgesi yer alır. “Kısakürek, bu mısralarda ‘hiçliğe bakan yön’e seslenerek onun arkasının ve önünün sıfır yani değersiz olduğunu dile getiriyor. Bu şekilde onu peygamberin tavsiye ettiği yola çağırıyor. Yön’e seslenen şair aslında yön nezdinde insanlara seslenmiştir. Yön, cansız bir kavramdır, ona seslenilerek halin gereğine aykır bir eylemdir ve imge oluşturmuştur.” (Şengül, 2011, s.35).

“Sen, hiçliğe bakan yön!
Hep sıfır, arka ve ön!
Dosdoğru Kâbe’ye dön!
O’nun Ümmetinden ol!” (Çile, s.397)

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/4 Winter 2015

“**Büyük Doğu Marşı**” adlı şiirde Doğu medeniyetinin yüceltilmesi için bir “Büyük Doğu” imgesi kurmaktadır:

“Aynası ufkumun, ateşten bayrak!
Babamın külleri, sen, kara toprak!
Şahit ol, ey kılıç, kalem ve orak!
Doğsun BÜYÜK DOĞU, benden doğarak!” (Çile, s.396)

“**Sakarya Türküsü**” nde “Sakarya” bir idealin imgesidir. Şair, 1949 yılında kaleme aldığı bu şiirde Sakarya nehrini gençliğin sembolü olarak irdeler.

“Rabbim isterse, sular büklüm büklüm burulur,
Sırtına Sakaryanın, Türk tarihi vurulur.
Eyvah, eyvah, Sakaryam, sana mı düştü bu yük?
Bu dâva hor, bu dâva öksüz, bu dâva büyük!..” (Çile, s.398-400)

Necip Fazıl bu şiirde üst bilinçte şiirine aldığı “Sakarya”yı alt bilinçte “sezdirme” ile imgeleştirir. Bu şekilde “Sakarya” imgesi ile anlatılanların dışında, insan bilincine gönderilenler ve sezdirilenler imgesel boyut kazanır.

“**Çile**” adlı kitabın Dava ve Cemiyet kısmında yer alan “**Müjde**” başlıklı şiir, imgesel boyutta Peygamberimize ve İslâmiyet’e göndermeler yapar:

“Fertle toplum arası kalkacak artık güreş;
Herkes tek tek sırtına toplumu bindirecek.
Gökler iki şakkolmuş haberi bildirecek.
Müjdeler olsun size; doğdu batmayan güneş!” (Çile, s.401)

Ben-anlatıcı burada dini imgeler kullanır. “Gökler iki şak olmuş” cümlesinde Peygamberimizin ayı parçalamasına telmih vardır. Gerçekte parçalanan aydır, fakat şair sapma yoluyla imge oluşturmuştur. ‘Doğdu batmayan güneş’ cümlesiyle İslam dini kastediliyor.” (Şengül, 2011, s.27).

“**Muhasebe**” adlı şiirde ben ile cemiyet çatışması ön plandadır. Şair, “bütün meselem” ve “her meselenin başı” diyerek imgesel bağlamda “dava”ya göndermede bulunur. “Onun için asıl mesele nefsin ve şeytanın bütün tuzaklarının idrakinde olan bireydir. Bu yönüyle ‘insan-ı kâmil’ kavramı eserlerinin başlıca temasını oluşturur.” (Güler, 2012, s.1314).

“İşte bütün meselem, her meselenin başı,
Ben bir genç arıyorum, gençlikle köprübaşı!” (Çile, s.403)
O, cemiyet meselelerine yabancı bir “sanatkârlık”ı “cüce” ifadesiyle karşılar.
“Üstün çile, dev gibi gelip çattı birden! Tos!!!”

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/4 Winter 2015

Sen, cüce sanatkârlık, sana büsbütün paydos!

Cemiyet, ah cemiyet, yok edilen ruhiyle;

Ve cemiyet, cemiyet, yok eden güruhiyle..." (Çile, s.403)

Şiirin öznesinin temel problemi cemiyetin içinin boşaltılması, öz değerlerinden uzaklaşmasıdır. Dava ve cemiyet adeta "üstün çile"ye dönüşmüş, bu sebepten dolayı aydının da beyni "zonk zonk" sızlamaktadır. "Metinde "cemiyet"ten sonra anahtar işlevi gören başka bir sözcük ise, bazen sıfat bazen de adlaşmış sıfat olarak kullanılan "genç" sözcüğüdür. Çevresinde olup bitenleri algılama ve kavrama gücü yüksek, yaşadığı problemi çözmeye muktedir bir yaş çağrıştıran bu sözcük, gençliğe karşı beslenen bir umudun sesidir." (Erol, 2014, s.396). Şiirin tematik düzleminde yer alan "fikir çilesi" şairin bilinçaltına yerleşmiş büyük bir problemdir. Öyleki artık kendisini "şair" bile hissetmemektedir. Ona göre üstün çile, mutlak hakikati arama işidir. Bu fikir dünyası kendisinde kompleks bir ruh haline, büyük bir meseleye yol açar. "Bu mesele başladığı anda, kendine bakışı da bulanıklaşır ve kendi hakkındaki fikri gerçekten uzaklaşır." (Ünal, 2005, s.261).

"**Destan**" adlı şiirde şair toplumsal bozulma temasını "Sodom, Gomore, Bizans ve Roma" şehirlerini imgesel kullanarak verir:

"Geçenler geçti seni, uçtu pabucun dama,

Çatla Sodom-Gomore, patla Bizans ve Roma!" (Çile, s.406)

"**Petek**" başlıklı şiirde şair, "nurdan heykel, ölümsüzlük balı, şeriat peteği" ifadeleriyle bir ölümsüzlük imgesi oluşturur:

"Oluş sırrı, o nurdan heykelin eteğinde;

Ve ölümsüzlük balı, şeriat peteğinde!..." (Çile, s.446)

SONUÇ

İmge, duygularımızla algıladıklarımızın dış dünyaya canlı bir şekilde aktarımıdır. İmge, anlatmak istediklerimizin, düşüncelerimizin, hayallerimizin sözcüklerle, resimlerle veya başka ifade yolları ile aktarılmasıdır. İmgenin pek çok tanımı olduğu halde üzerinde kesin bir karara varılmış değildir. Bazı şairlerimiz imgeyi şiirin merkezi olarak görürken, bazıları imgeyi gereksiz bulmuştur. İmgenin bilinçaltının aynası olduğunu şiirde olmazsa olmaz bir unsur olduğunu ifade edenler de vardır.

Sadece edebiyat, sanat alanlarında değil, günlük yaşamımızda da imgeye başvururuz. Zihnimizdekileri basit kelimelerle anlatmak yerine, varlıklara bir kıyafet giydiren gibi imgelerin kılığına büründürebiliriz. Böylece anlatılanları gizemli bir atmosferde ifade etmiş oluruz. İmgeler, anlamsız sözcük birimleri değildir. İmge, insan hayalindekileri en iyi şekilde ifade etmek için başvurulan bir yoldur. İmgelerin çeşitliliği ve taşıdığı anlamlar, şairin hayal dünyasını, söz varlığını, kültürel zenginliğini belirlemede önemli rol oynar.

Necip Fazıl, şiirdeki amacının mutlak hakikat peşinde koşmak olarak belirledikten sonra adeta tekkedeki bir derviş misali hayatını bir çilehaneye dönüştürmüş, huzursuz bir şekilde benlik arayışına koyulmuştur. Onun bireysel trajedisi aslında bütün insanlığın problemidir. Necip Fazıl, madde-ruh ve modernite ile metafizik arasındaki çatışmaya bütün ruhuyla hissetmiş ve duygu, düşünce ve hayallerini orijinal buluş ve imgelerle ortaya koymuştur.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/4 Winter 2015

Necip Fazıl'ın şiirlerindeki imge dünyasının zenginliği, ondaki bilinçaltı derinliğinin dışavurumunun en önemli parçalarındandır. Bu bakımdan Necip Fazıl'ın şiirlerindeki imge dünyasının zengin oluşu, psikanalitik incelemeler için oldukça elverişlidir. O, şiirlerinde hayatın ve nesnelere bireyin bilinçaltında ve bilincinde oluşturduğu çağrışımları değişik imgelerle ifade eder.

KAYNAKÇA

- AKSAN, Doğan (2005). “Şiir Dili”, Dil ve Edebiyat Dergisi, 2:1. 1-13.
- AKTAŞ, Şerif (2002). *Edebiyatta Uslup ve Problemleri*, Ankara: Akçağ Yayınları..
- ALKAN, Erdoğan (2005). *Şiir Sanatı*, İstanbul: İnkılâp Kitabevi.
- ALPER, Yusuf (2008). *Psikodinamik Açından Cemal Süreya ve Şiiri*, İstanbul: Özgür Yayınları.
- ALTUNKAYA, Hatice (2013). *Necip Fazıl Kısakürek'in “Ben” Şiirinin Ontolojik Tahlil Yöntemi ile Çözümlemesi*, Birey ve Toplum, Cilt 3 . Sayı: 5, Bahar.
- ARSLAN, Fatih (2013). “Cahit Sıtkı Tarancı Şiirinde Nesne'nin Çağrısı”, Doğumunun 100. Yılında Uluslararası Cahit Sıtkı Tarancı Sempozyumu Bildirileri, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.
- ATAKAY, Kemal (2004). “İmge”, Kitap-lık, Aylık Edebiyat Dergisi, Sayı: 74.
- BABACAN, Mahmut (2005). “Özgün İmge Oluşturması Bakımından Çile'deki Kelime Grupları”, Hece, Sayı:97, Ocak.
- BAYAT, Nihat (2006), *Şiire Yönelik Tutumların ve Ön Örgütleyicilerin Şiirsel İmgelerin Anlamlandırılması Üstündeki Etkililiği*, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, İzmir.
- CEBECİ, Oğuz (2009). *Psikanalitik Edebiyat Kuramı*, İstanbul: İthaki Yayınları.
- ELIOT, Thomas Stearns (1990). *Edebiyat Üzerine Düşünceler*, çev. Sevim Kantarcıoğlu, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- EROĞLU, Osman (2012). “Yapısökümcülük ve Necip Fazıl'ın “Beklenen” Şiirine Bir Uygulama Denemesi”, *TURKISH STUDIES -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-*, ISSN: 1308-2140, Volume 7/1 Winter 2012, www.turkishstudies.net, DOI Number : 10.7827/TurkishStudies.2948, p. 1095-1106.
- EROL, Kemal (2014). “Necip Fazıl Kısakürek'in “Muhasebe” Şiiri Üzerine Anlambilimsel/Göstergebilimsel Bir Çözümleme”, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Yıl: 2, Sayı:1, Mart, s.396.
- FRIEDMAN, Norman (2004). “İmge”, Kitap-lık, Aylık Edebiyat Dergisi, çev. Kemal Atakay, Sayı: 74.
- GARİPER, Cafer. “Necip Fazıl'da ve Ahmet Hâşim'de Başın Aykırılığı ve Horlanışı”, *Bilig*, Sayı: 68, Kış 2014.
- GÜLER, Turan (2012). “Necip Fazıl Kısakürek'in Yunus Emre Adlı Tiyatro Eseri Üzerine Bir İnceleme”, *TURKISH STUDIES -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-*, ISSN: 1308-2140, Volume 7/3, Summer, 2012, www.turkishstudies.net, DOI Number : 10.7827/TurkishStudies.3437, p. 1311-1327.

- KARABULUT, Mustafa (2013). *Edip Cansever Şiiri-Psikanalitik Bir İnceleme*, Ankara: Öncü Kitap Yayınları.
- KOÇAK, Orhan (1995). *İmgenin Halleri*, İstanbul: Metis Yayınları.
- KOLCU, Ali İhsan (2007). *Modern Türk Şiiri-I, Şiir Tahlilleri*, Konya: Salkımsöğüt Yayınları.
- KORKMAZ, Ramazan (2009). *Cahit Sıtkı Tarancı*, Ankara: Grafiker Yayınları.
- KÜÇÜKÖNER, Mustafa (2007). “*İmge ve Bellek İlişkisine Bir Bakış*”, Sanat, Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi, Sayı:12.
- ÖZCAN, Tarık (2003). “*Şiir Sanatında İmajın Yeri-Önemi ve Bunun Cemal Süreya'nın Şiir Dünyasına Uygulanması*”, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C.13, 1.
- SALMAN, Yurdanur (2004). “*İmge, Zor Yakalanır Bir Görselleştirme*”, Kitap-lık, Aylık Edebiyat Dergisi, Sayı: 74.
- SOYSAL, Ahmet (2004). “*İmge*”, Kitap-lık, Aylık Edebiyat Dergisi, Sayı: 74.
- ŞAHİN, Veysel (2012). “*Necip Fazıl'ın Şiirlerinde 'Ben ve Öteki-Yalnızlık' Trajedisi*”, Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi, Mart, C: CII, Sayı: 723.
- ŞENGÜL, Servet (2011). *İmge ve Üslup Tercihleri Bakımından Necip Fazıl ve Sezai Karakoç'u Okumak*, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ.
- TAŞDELEN, Vefa (2005). “*Necip Fazıl'ın Çilesi, Şiiri ve Poetikası Arasındaki İlişki Üzerine*”, Ankara: Hece Yay.
- Yusuf TEPELİ, Esra PEKTAŞ (2013). “*Necip Fazıl Kısakürek'in 'Kaldırımlar' Şiiri Üzerine Dil Bilimsel Bir Çözümleme*”, TURKISH STUDIES -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-, ISSN: 1308-2140, Volume 8/1 Winter 2013, www.turkishstudies.net, DOI Number : 10.7827/TurkishStudies.4602, p. 2923-2945.
- TÜRKÇE SÖZLÜK (2005). Ankara: TDK Yayınları.
- ÜNAL, Hayriye (2005). “*Necip Fazıl Şiirine 'Ben' Odaklı Bir Bakış*”, Hece, Sayı:97, Ocak.

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

- KARABULUT, M., İmge Kavramı ve Necip Fazıl Kısakürek'in Şiirlerinde İmge, *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 10/4 Winter 2015, p. 603-618, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.7671>, ANKARA-TURKEY